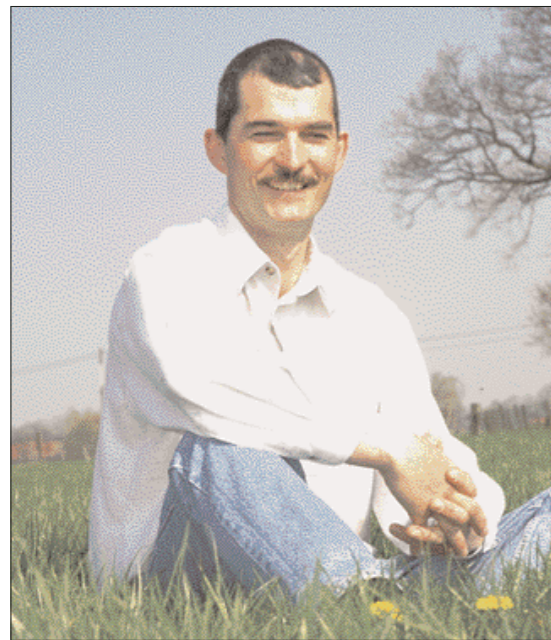

Benieuwd kijkt Raf Aertsen elk jaar uit naar het moment dat de boekhoudcijfers eraan komen. De melkveehouder uit Rijkevorsel probeert de getallen telkens nauwkeurig te bekijken en te ontleden. 'Op die manier leer je de zwakkere punten van je bedrijf kennen en kun je daarop bijsturen.'

Raf Aertsen: 'Eigenlijk kun je me wel een fokkerijbaar noemen'

ging het van 500.000 richting 900.000 kg melkquotum. Na het stopzetten van de vrije markt breidde het bedrijf verder uit op basis van de jaarlijkse aanwinst via het quotumfonds. Momenteel staan de koeien met een gemiddelde van 8114 kg melk met 4,17% vet en 3,36% eiwit in 305 dagen in voor een quotum van 9,5 ton op een oppervlakte van 67 hectare. 'Omdat we al langer zagen aankomen dat het systeem van verhandelen zou wijzigen kozen we bewust voor een groei in snel tempo. Toen schrokken we van het prijskaartje, maar achteraf gezien is het een juiste beslissing geweest.'

Economie als voornaamste doel

De huidige context in de melkveehouderij zet Aertsen niet meer echt aan tot een verdere groei. Grote stappen behoren zeker tot het verleden. 'Mijn vader nam bij de start nog echte productiemiddelen over. Nu komt daar een massa papier bij zoals quotum, nutriëntenhalte en vergunningen. De grond en de gebouwen zijn al duur genoeg zonder de extra kosten van de productierechten.'

Economie vormt een voornaam doel op het eigen

Raf Aertsen: 'De beste koe is meestal het dier dat je niet opvalt'

Een nummer in het koppel

'Een koe op de foto? Nee. Dat is een probleem. Ik zou niet weten welke ik moet nemen.' Het gesprek aan de telefoon wijst meteen de richting van de bedrijfsvoering bij vader Jos (57) en zoon Raf (33) Aertsen uit Rijkevorsel aan. De halsbandnummers vormen een van de weinige herkenningspunten voor het onderscheiden van de 125 koeien. 'Ik ken van bijna geen enkele koe de afstammingsgegevens', begint Raf Aertsen. 'Toen ik laatst de koeien op basis van het managementprogramma rangschikte, kwam er op de eerste plaats eentje met een dagproductie van 57 kg melk. Het bleek een dier te zijn waarvan ik helemaal niet dacht dat die zoveel kon geven.' Elke koe en elk pink is een nummer in het koppel. 'De beste koe is meestal het dier dat je niet opvalt.'

Met de start van de samenuitbating in 1992 kende het bedrijf in Rijkevorsel een snelle groei. In vier jaar tijd

melkveebedrijf. 'Ik kijk elk jaar uit naar het moment dat de boekhoudcijfers eraan komen', vertelt Aertsen. 'Iedere keer probeer ik ze nauwkeurig te bekijken, omdat je zo de zwakkere punten van je bedrijf leert kennen. Dan kun je daarop bijsturen.' Het streven naar winterkalvingen past volledig in die redenering. 'Nu hebben we de kalvingen gespreid over acht maanden met het begin vanaf eind juli', illustreert Aertsen. Een verdere concentratie ziet hij niet echt zitten. 'Anders is het niet meer werkbaar. Je moet meer koeien apart melken, meer kalveren leren drinken en je hebt met een afkalfpiek meteen een groter risico op diarree en andere ziekten.'

Door het rantsoen en het management goed te sturen

Met een sober rantsoen worden de dieren zo weinig mogelijk gepusht

proberen vader en zoon Aertsen het hun koeien gemakkelijker te maken. 'De koeien krijgen een gemengd rantsoen op basis van gras, maïs en perspulp aangevuld met soja en raapzaad.' Krachtvoer krijgen de koeien via de krachtvoerbox. Met een jaarlijkse gift van gemiddeld 1317 kg wordt het voeren sober gehouden. 'We proberen de dieren zo weinig mogelijk te pushen. Een productieverhoging mag, maar dat zie ik dan liever als een gevolg van een beter management in plaats van door een hoger genetisch niveau.' Het ijveren naar een economische productie gebeurt ook verder in de bedrijfsvoering. Zo is de oude mengvoerwagen na 18 jaar lang niet zo modern, maar nog wel voldoende functioneel. Stilaan kijkt Aertsen nu uit naar een nieuwe. 'Die investering heeft zich intussen wel ruim terugverdiend', stelt de Antwerpse melkveehouder, die zich over jongere aankopen, zoals de geplaatste waterbedden en mestschuif, liever niet uitspreekt. 'Laat die zich eerst maar even bewijzen. Ik kan je over tien jaar misschien vertellen of dat goede keuzen waren.'

Niet meer dan twee stieren

In de fokkerij probeert Aertsen het eenvoudig te houden. 'Ik kijk naar de Inet-vererving en ik houd de cijfers voor uiers en benen goed in het oog. Daarnaast mogen de ingezette stieren geen al te grote afwijkingen zoals CVM of een lage melksnelheid bezitten. Je kunt op meer punten streng zijn, maar dan blijft er niets meer over.' Vroeger werd nog gewerkt met het GMS-programma. Daar is Aertsen intussen van afgestapt. 'Ik wil liever vrij zijn in de keuze van de stieren. Bovendien is het niet echt mijn ding om veel stieren in het vat te hebben. Eigenlijk kun je me een fokkerijbaar noemen. Ik kies gewoon twee stieren uit die ik dan breed op alle koeien en pinken inzet.'

Het voorbije jaar werden Timer en Laurenzo uitverkoren, daarvoor kregen Hunter en Osmond uitgebreide kansen. Steven werd tijdens een jaargang bijna als enige ingezet, wat resulteerde in 25 dochters. Ondanks het risico van tegenvallende resultaten blijft Aertsen overtuigd van het systeem om met slechts twee stieren te werken. 'Of je nu twee stieren inzet of een hele reeks binnen een bepaald fokdoel, het resultaat zal toch hetzelfde zijn. In de twee gevallen is het doel een uniformere veestapel. Hoe je dat invult is om het even. Alle wegen leiden naar Rome.'

In het voorjaar wordt bij de koeien bewust met een witblauwe stier gewerkt. 'Met het veldwerk staat je hoofd dan richting land', benadrukt Aertsen. Omwille van de betere bewerkbaarheid van zijn planning houdt hij de werkzaamheden voor de teelt van 30 hectare maïs en 37 hectare gras hoofdzakelijk in eigen beheer. De loonwerker heeft immers niet altijd tijd wanneer de boer dat wil. 'In die periode ontbreekt al snel de tijd voor een goede bronstdetectie. Nu houdt de stier het voor ons in het oog. Die maakt vaak nog een aantal koeien drachtig die ik zelf al had opgegeven.'

Annelies Debergh